

Nr 50

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande angående en av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1954 vid dess trettiosjunde sammanträde antagen rekommendation; given Stockholms slott den 7 januari 1955.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed anhålla om riksdagens yttrande angående en i nämnda protokoll omförd, av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1954 vid dess trettiosjunde sammanträde antagen rekommendation.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen hemställes om riksdagens yttrande angående en vid Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1954 antagen rekommendation (nr 98) angående semester. Rekommendationen anses icke böra föranleda någon åtgärd från svensk sida.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 janu-
ari 1955.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LANGE.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Sträng, *en av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1954 vid dess trettiosjunde sammanträde antagen rekommendation* samt anför.

Genom sin anslutning till Nationernas förbund den 9 mars 1920 inträdde Sverige såsom medlem av Internationella arbetsorganisationen i Genève.

Organisationens beslutande församling — den Internationella arbetskonferensen — som sammanträder minst en gång varje år, har enligt artikel 19 i organisationens stadga att beträffande förslag, som uppförts på dess dagordning, välja mellan två former för godtagande. Antingen skall beslutet resultera i ett förslag till internationell konvention, avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar, eller ock skall det utmyнна i en rekommendation, avsedd att övervägas vid lagstiftning eller annorledes, men utan den bindande karaktär, som tillkommer en ratificerad konvention. Därest beslutet är av mindre räckvidd eller av väsentligen formell innebörd, t. ex. då det gäller en begäran om utredning, plägar det ges formen av en resolution.

Varje medlem av organisationen skall inom ett år från avslutandet av ett konferenssammanträde underställa därå antagna konventioner och rekommendationer vederbörlig myndighet (i vårt land riksdagen) för vidtagande av lagstiftnings- eller andra åtgärder. Varje medlem har vidare skyldighet att underrätta Internationella arbetsbyråns generaldirektör om de åtgärder, som vidtagits för att underställa konventioner vederbörlig myndighet, samt om eljest vidtagna åtgärder. Medlem, som icke ratificerat viss konvention, skall tid efter annan till Internationella arbetsbyråns generaldirektör avge redogörelse för såväl lagstiftning och praxis med avseende å de i konventionen behandlade frågorna som den omfattning, vari konventionens bestämmelser genomförts eller avses att genomföras genom lagstiftning, administrativa åtgärder, kollektivavtal eller annorledes, med angivande tillika av de omständigheter, som förhindrar eller fördröjer ratificeringen av konventionen. Motsvarande gäller i fråga om rekommenda-

tioner med tillägg, att redovisning skall lämnas även för sådana jämkningar i rekommendationer, som befunnits eller må finnas erforderliga vid anlagande eller tillämpning av bestämmelserna i desamma.

Generalsekreterarens i Nationernas förbund befattning med de konventioner och rekommendationer, som beslutes av Internationella arbetsorganisationen, har övertagits av generaldirektören för Internationella arbetsbyrån (artiklarna 20 och 21), varvid emellertid föreskrivits, att ett av de två officiella exemplaren av varje av Internationella arbetskonferensen antagen konvention eller rekommendation skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare samt varje ratifikation av en sådan konvention delgivas Förenta Nationernas generalsekreterare för registrering i enlighet med bestämmelsen i artikel 102 av Förenta Nationernas stadga.

Internationella arbetskonferensens trettiosjunde sammanträde hölls i Genève under tiden den 2—24 juni 1954. I sammanträdet deltog representanter för 66 medlemsstater, av vilka det stora flertalet sändt fullständiga delegationer, d. v. s. två regeringsombud samt ett ombud från vardera av arbetar- och arbetsgivarsidan. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation.¹

Sovjetunionen, som den 26 april 1954 återinträtt i Internationella arbetsorganisationen, deltog nu för första gången sedan år 1937 i konferensen med en fullständig delegation. Även Vitryssland och Ukraina, vilka den 12 maj 1954 inträtt i organisationen, var representerade.

Dagordningen för detta konferenssammanträde — för vars förhandlingar och beslut en fullständig redogörelse kommer att lämnas av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet i dess publikationsserie »Internationella arbetsorganisationen» — omfattade följande överläggningsämnen:

- I. Generaldirektörens för Internationella arbetsbyrån årsredogörelse.
- II. Finansiella och budgetära frågor.
- III. Upplysningar och årsrapporter rörande medlemsstaternas tillämpning av internationella arbetskonventioner och rekommendationer.
- IV. Arbetsvård för partiellt arbetsföra (första behandling).
- V. Migrerande arbetare i underutvecklade länder (första behandling).

¹ Genom Kungl. Maj:ts beslut den 23 april 1954 hade att deltaga i konferensen från svensk sida utsetts

såsom *regeringsombud*: generaldirektören och chefen för statskontoret Wilhelm Björck och statssekreteraren i socialdepartementet Per Eckerberg samt såsom experter chefen för socialdepartementets rättsavdelning, hovrättsrådet Yngve Samuelsson, förste kansli-sekreteraren i socialdepartementet Sten-Eric Heinrici samt t.f. byråchefen i arbetsmarknadsstyrelsen Albert Bergh;

såsom *arbetsgivarombud*: direktören i Svenska arbetsgivareföreningen Gullmar Bergenström samt såsom experter direktörerna i samma förening Curt-Steffan Giesecke och Gunnar Lindström ävensom föreningens medicinske expert professorn Sven Forssman; samt

såsom *arbetarombud*: Landsorganisationens jurist advokaten Arnold Sölvén samt såsom experter sekreteraren i samma organisation Otto Westling, lönestatistikern däri Nils Ericsson samt förste sekreteraren i Tjänstemännens centralorganisation Otto Norden-skiöld.

Därjämte hade sekreteraren i Landsorganisationen Thorbjörn Carlsson utsetts att i egenskap av tolk biträda delegationen.

VI. Straffpåföljder för brytande av arbetsavtal (första behandling).

VII. Semester (andra behandling).

Under punkt II på dagordningen antog konferensen budget för Internationella arbetsorganisationen avseende utgifter under år 1955; budgeten fastställdes till 6 990 913 U. S. dollars.

Endast följande av konferensen fattade beslut, vilket hänför sig till punkten VII på dagordningen, är av beskaffenhet att i enlighet med artikel 19 av Internationella arbetsorganisationens stadga skola underställas riksdagen, nämligen

Rekommendation (nr 98) angående semester.

Texten till rekommendationen torde i översättning få såsom bilaga (*Bilaga A*) fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

I särskild bilaga (*Bilaga B*) lämnas en förteckning över samtliga vid konferensen antagna resolutioner.

Rekommendation (nr 98) angående semester

Det må till en början erinras därom, att en konvention och en rekommendation angående semester har antagits av Internationella arbetskonferensen redan år 1936. Då emellertid standarden i fråga om lagstiftning och praxis på detta område i många länder numera vore avsevärt högre än den i nämnda instrument fastställda, hade man funnit tiden vara inne att låta de gjorda framstegen komma till uttryck i den internationella regleringen.

Sedan frågan om en ny rekommendation om semester varit föremål för en första behandling vid arbetskonferensens 36:e sammanträde år 1953, varvid till grund för diskussionen lades de synpunkter, som framkommit i svaren från vissa medlemsstater — bland dem Sverige — å ett av Internationella arbetsbyrån utarbetat frågeformulär, hade frågan uppförts på dagordningen för 1954 års konferenssammanträde för slutligt avgörande.

Inför det för ärendets behandling vid konferensen tillsatta utskottet framlades ett av arbetsbyrån efter konsultation av medlemsstaterna utarbetat förslag till en rekommendation angående semester. Detta förslag togs till utgångspunkt för utskottets förhandlingar.

Rekommendationen (*Bilaga A*) antogs med 146 röster mot 11; 39 delegater nedlade sina röster. Av de svenska ombuden röstade regerings- och arbetarombuden för rekommendationen, medan arbetsgivarombudet nedlade sin röst.

Rekommendationens regler må bringas i tillämpning på föranstaltande av författningsenliga organ för fastställande av löner, genom lagstiftning, kollektivavtal, skiljedom eller i annan med nationell praxis förenlig ordning. Om på frivillig väg vidtagna åtgärder icke länder till snabba och tillfredsställande resultat, förordar rekommendationen, att regeringarna skall ingripa för att garantera genomförande av semester. I ett viktigt avseende sträcker sig rekommendationen vida längre än nu gällande konvention i ämnet, nämligen i fråga om tillämpningsområdet. Medan konventionen äger

tillämpning på personer, sysselsatta i företag, som angives i en vidlyftig förteckning och som huvudsakligen avser industri, handel och samfärdsel (utom sjöfart), är rekommendationen tillämplig på alla anställda med undantag för sjömän, lantarbetare och personer anställda i företag eller institutioner, där endast medlemmar av arbetsgivarens familj är sysselsatta. På arbetarsidan hävdades med styrka, att jordbruksarbete borde innefattas i rekommendationen, men flertalet delegater var av den uppfattningen, att ifrågavarande näringsgren krävde speciell behandling och hänvisade därvidlag till den år 1952 antagna konventionen angående semester inom jordbruket. I fråga om semester för sjömän gäller en år 1946 antagen konvention. Det kanske mest anmärkningsvärda draget i den nya rekommendationen är, att den omfattar anställda i husligt arbete, vilka utesluts från de flesta tidigare konventioner och rekommendationer. Oppositionen mot att låta sistnämnda kategori av arbetstagare omfattas av rekommendationen var stark. Särskilt på arbetsgivarhåll var man av den uppfattningen, att denna yrkesgrupp på grund av dess speciella arbetsförhållanden icke borde omfattas av rekommendationen, medan majoriteten ansåg, att eftersom dessa arbetstagare icke omfattades av 1936 års konvention, de borde täckas av förevarande rekommendation.

Ännu ett i jämförelse med konventionen viktigt framsteg gäller semesterns längd och den kvalificerande tjänstgöringens art. Konventionen föreskriver en årlig semester av minst sex arbetsdagar efter ett års oavbruten tjänst; rekommendationen däremot förordar, att semesterns längd bör stå i förhållande till fullgjord tjänstetid hos en eller flera arbetsgivare under året och bör uppgå till minst två arbetsveckor för tolv månaders tjänstetid. Ett från arbetsgiversidan framlagt förslag till ändring av texten, särskilt i syfte att stryka hänvisningen till tjänstetid hos en eller flera arbetsgivare, vilken påstods komma att skapa allvarliga praktiska tillämpningssvårigheter, föll i konferensens plenarsammanträde med 41 röster mot 115 och 1 nedlagd.

Flera delegater uttryckte sitt beklagande av att det internationella instrumentet icke erhållit den mera bindande karaktären av en konvention. För att undvika dröjsmål samtyckte de till antagandet av rekommendationen men påyrkade, att konferensen snarast möjligt skulle överväga en revision av 1936 års konvention eller antagande av en ny konvention. Ett i detta syfte framlagt resolutionsförslag, vilket arbetsgivarna motsatte sig, blev antaget av konferensen. Ett avsevärt antal arbetsgivardelegater röstade emot rekommendationen såsom helhet, emedan arbetarna i åtskilliga länder, där semestern fastställdes genom kollektivavtalsförhandlingar, hade visat, att de föredroge att få ut sin andel av den totala nationalprodukten i form av högre löner framför att erhålla nämnda andel i form av längre semester. Resultatet av rekommendationen bleve, enligt denna mening, att man i förväg bestämde på vad sätt arbetarnas kompensation skulle fördelas. Konferensens majoritet godtog emellertid icke detta betraktelsesätt.

Konferensen antog även med 132 röster mot 0 och 52 nedlagda en resolu-

tion angående utnyttjande från arbetarnas sida av de semesteranordningar, som må stå dem till buds. I resolutionen betonas, att arbetarna skall äga full frihet att själva bestämma hur de önskar tillbringa sin semester. Samtidigt framhålles emellertid, att tillgängliga semesteranordningar är otillräckliga och bör utvidgas genom åtgärder från myndigheters, arbetsgivar- och arbetarorganisationers samt andra lämpliga organs sida.

Över rekommendationen har socialstyrelsen, Landsorganisationen i Sverige, Svenska arbetsgivareföreningen, Tjänstemännens centralorganisation och delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet yttrat sig.

Socialstyrelsen anmärker, att den svenska semesterlagstiftningen i stort sett erbjöde minst lika förmånliga villkor för arbetstagarna som den föreslagna rekommendationen. Styrelsen säger sig ha funnit anledning att behandla däri upptagna bestämmelser endast i den mån de kunde tänkas påkalla ändring i den svenska lagstiftningen samt anför härom följande.

Enligt punkt 3 avses från rekommendationen skola undantagas bland andra personer, anställda i företag eller institutioner, där endast medlemmar av arbetsgivarens familj äro sysselsatta. Enligt motsvarande bestämmelse i den svenska semesterlagen är från dess tillämpning undantagen arbetstagare, som är medlem av arbetsgivarens familj. Det kan ifrågasättas, huruvida Sverige bör biträda rekommendationen på denna punkt, då undantaget för familjemedlem i överensstämmelse med den svenska lagen även framdeles rimligen bör gälla jämväl i fall, där arbetsgivaren vid sidan av medlemmar av sin familj sysselsätter andra arbetstagare. — Bland undantagen återfinnas ej arbetstagare, som avlönas uteslutande genom andel i vinst. Sådana arbetstagare äro emellertid undantagna i den svenska semesterlagen. Eftersom arbetstagarbegreppet icke närmare definierats i rekommendationen, torde emellertid ifrågasättande kategori, som står nära de självständiga företagen, få anses falla utanför rekommendationens bestämmelser.

Punkt 6 upptager föreskrift, att lämplig ordning bör bestämmas i varje land, om semestern bör förlängas i mån av tjänstetidens varaktighet eller om andra förhållanden skola vara avgörande härför. På denna punkt torde rekommendationen mindre väl överensstämma med den svenska semesterlagen, som garanterar arbetstagaren endast en viss minsta semester, låt vara att denna bestämts till tre veckor i stället för två veckor såsom föreslagits i rekommendationen. Uppmärksammas må dock i detta sammanhang lagen om förlängd semester för vissa arbetstagare med hälsofarligt arbete och det förhållandet att vissa kollektivavtal — främst på den kommunala sektorn av arbetsmarknaden samt på den privata såvitt angår tjänstemän — innehålla föreskrifter om semester av olika längd. Även i statens allmänna avlöningsreglemente stadgas längre semester för befattningshavare, som fyllt 40 år än för dem, som icke uppnått denna ålder. Om den omständigheten, att tre veckors semester blivit lagfäst i Sverige och att genom den särskilda semesterlagen arbetstagare med pressande arbete tillerkänts längre semester, kan anses innebära ett uppfyllande av bestämmelsen i punkt 6, torde för Sveriges vidkommande någon erinran icke behövas riktas mot rekommendationen i denna del. Därest emellertid förslaget är så att förstå, att semestertidens längd under alla förhållanden bör varieras på i rekommendationen angivna grunder, synes från svensk sida anslutning härvidlag till rekommendationen icke böra ifrågakomma såsom oförenlig med den svenska semesterlagens karaktär av tvingande minimilagstiftning.

Enligt punkt 7 1) böra avbrott i arbetet, under vilka arbetaren uppbär lön, icke påverka rätten till semester eller dennas längd. Såsom sådana avbrott ha under punkt 7 3) angivits — förutom frånvaro som enligt den svenska semesterlagen är att jämställa med tid varunder arbetstagaren utfört arbete för arbetsgivarens räkning — jämväl frånvaro på grund av familjeangelägenheter, för utövande av medborgerliga rättigheter och skyldigheter, för fullgörande av fackliga uppdrag, på grund av förändringar inom företagsledningen och på grund av periodisk, ofrivillig arbetslöshet. Avbrott av sådan anledning som nu angivits torde emellertid i Sverige regelmässigt medföra, att arbetstagaren därunder går miste om lön. Vid sådant förhållande kan det synas som om hinder ej skulle behöva möta mot anslutning från svensk sida till denna punkt av rekommendationen.

I punkt 9 1) av rekommendationen föreslås, att samråd bör äga rum mellan arbetsgivare och arbetare rörande tiden för semesterns förläggning. Visserligen äger enligt den svenska semesterlagen arbetsgivaren utan föregående samråd bestämma, när semester skall utgå. Om arbetstagaren icke annat begär, skall semestern dock, såvitt möjligt förläggas till sommartid, och arbetsgivaren är utan arbetstagarens medgivande i princip förhindrad att förlägga semestern till tid, då arbetstagaren på grund av sjukdom, som inträffat innan semestern börjat, är oförmögen till arbete eller till tid, då arbetstagarens frånvaro från arbetet har sin grund i barnsörd eller militärtjänstgöring. Då därtill kommer, att samråd i egentlig mening får anses ha ägt rum i det icke ringa antal fall, där föreskrift om att semestern skall förläggas mellan vissa angivna tidpunkter på våren respektive hösten finns intagen i kollektivavtal, torde man från svenskt håll på denna punkt kunna ansluta sig till rekommendationen utan att detta måhända behöver leda till ändring i den svenska lagstiftningen.

Vad beträffar det i punkt 11 b) upptagna förslaget, att arbetstagaren under semester bör utfå vanlig avlöning jämte kontant ersättning för eventuella naturaförmåner, har man från svensk sida anledning förorda, att ersättningen för naturaförmåner begränsas till kostersättning. Förmånen av tjänstebostad bör sålunda i detta sammanhang ej komma i betraktande.

I punkt 12 föreslås föreskrifter om förande av semesterliggare och om uppgifter, som böra införas i sådana liggare. Sådana föreskrifter synas i vårt land icke fylla någon praktisk funktion vid sidan av de olika redovisningssystem som här tillämpas och som få anses vara tillfredsställande. Enligt punkt 14 bör tillfälle beredas representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer att medverka i de organs verksamhet, vilka ha till uppgift att fatta beslut rörande semesterfrågor. I de fall där det föreligger ett enskilt arbetsavtal skola i Sverige tvister om semester prövas av allmän domstol, medan det tillkommer arbetsdomstolen att pröva sådana tvister, om anställningsförhållandet regleras genom kollektivavtal. Bland arbetsdomstolens ledamöter finnas företrädare representanter för de stora organisationerna på arbetsmarknaden, och i cirkulär till rikets allmänna domstolar den 29 juni 1945 har Kungl. Maj:t dels förordnat, att hovrätterna och nedre justitierevisionen skola till arbetsdomstolen översända avskrift av dom i mål rörande semester, som kommit under hovrättens eller högsta domstolens prövning, och dels framhållit lämpligheten av att före avgörandet vid allmän under rätt av mål rörande tillämpningen av semesterlagen inhämtas, huruvida något likartat mål avgjorts av arbetsdomstolen. Socialstyrelsen vill ifrågasätta, huruvida icke vad sålunda gäller i Sverige må anses innefatta ett uppfyllande av rekommendationen i denna del.

Landsorganisationen uttalar, att den nu anlagna rekommendationen icke synes påkalla några lagstiftnings- eller andra åtgärder från svensk sida.

Svenska arbetsgivareföreningen framhåller, att rekommendationen i vissa delar ej vore helt förenlig med den svenska semesterlagstiftningen. Sålunda upptogs punkt 3 ej något undantag från rekommendationens tillämpningsområde motsvarande stadgandet i semesterlagen § 1, varigenom från lagens tillämpning undantogs arbetstagare, som avlönades uteslutande genom andel i vinst.

I punkt 7 1) och 3) stadgas, framhåller föreningen vidare, att vissa avbrott i arbetet under vilka arbetaren uppbure lön icke borde påverka rätten till semester eller dennas längd samt att varje land i lämplig ordning borde bestämma de närmare villkoren för tillämpning av ovan angivna princip vid avbrott i arbetet, vilka föranletts av bl. a. sjukdom. Detta stadgande överensstämde ej med nu gällande lagstiftning. Med hänsyn till den nämnda möjligheten för varje land att bestämma de närmare villkoren funne föreningen dock ej anledning att gå närmare in på frågan.

Enligt punkt 9 1) borde, fortsätter föreningen, samråd äga rum mellan arbetsgivare och arbetare rörande tiden för semesterns förläggning, varvid såvitt möjligt hänsyn borde tagas till arbetarens personliga önskemål. Dessa bestämmelser överensstämde ej med stadgandena i semesterlagen 12 § första punkten.

Sammanfattningsvis uttalar föreningen, att förevarande internationella reglering i form av en rekommendation icke företer sådana avvikelser från den svenska lagstiftningen att några ändringar i densamma påkallas.

Tjänstemännens centralorganisation erinrar, att semesterbestämmelserna i vårt land enligt lagstiftning, kollektivavtal, reglementen och praxis syntes täcka de förhållanden som enligt rekommendationen borde vara reglerade inom varje land och gäve arbetstagarna ett minimiskydd angående semester, som i vissa avseenden vore förmånligare än rekommendationen förutsatte. Med hänvisning härtill funne organisationen, att rekommendationen f. n. inte borde föranleda några åtgärder från svensk sida.

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet anmärker, att den nu antagna rekommendationen icke är helt förenlig med den svenska semesterlagstiftningen. Detta gällde bl. a. de personer, som skulle undan- tagas från rekommendationens bestämmelser respektive från den svenska lagstiftningens, de avbrott i arbetet, som skulle påverka rätten till semester, samråd mellan arbetsgivare och arbetare rörande semesterns förläggande samt förande av semesterliggare och dennas innehåll. Då emellertid den arbetstagarna i vårt land tillförsäkrade allmänna standarden i fråga om semester i vissa hänseenden vore förmånligare än vad i rekommendationen förutsattes, funne delegationen, att rekommendationen icke påkallade några lagstiftnings- eller andra åtgärder från svensk sida.

Departementschefen

Med hänsyn till att de i vårt land på detta område nu gällande reglerna — sådana dessa utformats i lagstiftning, reglementen, kollektivavtal och praxis — väl tillgodoser vad som åsyftas med ifrågavarande rekommendation

finner jag, i likhet med delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet och dem som i övrigt yttrat sig i ärendet, anledning icke föreligga för Sveriges del att vidtaga några lagstiftnings- eller andra åtgärder med anledning av rekommendationen.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört, får jag hemställa,
att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående omförmälda, av Internationella arbetsorganisationens konferens år 1954 vid dess trettiosjunde sammanträde antagna rekommendation.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Alf Björnelid

Rekommendation (nr 98) angående semester

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 2 juni 1954 till sitt trettiosjunde sammanträde och beslutat antaga vissa förslag angående semester, vilken fråga utgör den sjunde punkten på sammanträdet dagordning, samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna den tjugotredje dagen i juni månad år nittonhundrafemtiofyra följande rekommendation, som skall benämnas »rekommendation angående semester, 1954» (Holidays with Pay Recommendation, 1954).

Konferensen förordar, att följande bestämmelser tillämpas samt att varje medlem, i enlighet med vad styrelsen därom må komma att besluta, till Internationella arbetsbyrån insänder redogörelse för de åtgärder, som vidtagits för att genomföra bestämmelserna.

1. 1) Med hänsyn till skiftande praxis i olika länder må reglerna i förevarande rekommendation bringas i tillämpning genom av offentlig myndighet eller på enskilt initiativ vidtagna åtgärder, genom lagstiftning, på föranstaltande av författningsenliga organ för fastställande av löner, genom kollektivavtal eller skiljedom eller i annan med nationell praxis förenlig ordning, som må anses lämplig med beaktande av förhållandena i vederbörande land.

2) Vilket av de i punkt 1) angivna förfarandena som än må komma att tillämpas, böra regeringarna under inga omständigheter avhålla sig från att anlita alla lämpliga, i grundlag eller annan lagstiftning angivna metoder, då av enskilda samt arbetsgivar- och arbetarorganisationer vidtagna åtgärder ävensom kollektivavtal icke leda till snabba och tillfredsställande resultat.

2. Följande tillämpningsmetoder må, bland andra, av vederbörande myndighet i olika länder tagas under övervägande, där så bedömes lämpligt, nämligen

a) att främja genomförandet av årlig betald ledighet (semester) genom frivilligt slutna kollektivavtal mellan de båda parter, som deltaga i organ för kollektiva förhandlingar;

b) att bistå arbetsgivarernas och arbetarnas organisationer att upprätta gemensamma organ på frivillig väg, eller om så befinnes erforderligt, att upprätta ett organ med författningsenlig befogenhet att bland annat fastställa årlig semester inom visst yrke eller viss verksamhetsgren;

c) att tillerkänna befintliga författningsenliga organ för fastställande av löner befogenhet att handlägga semesterfrågor, i den mån dylika organ icke redan äga sådan befogenhet;

d) att inhämta detaljerade upplysningar angående bestämmelser om semester samt hålla sådana upplysningar tillgängliga för arbetsgivarernas och arbetarnas organisationer.

3. Denna rekommendation äger tillämpning på alla anställda med undantag för sjömän, lantarbetare samt personer anställda i företag eller institutioner, där endast medlemmar av arbetsgivarens familj äro sysselsatta.

4. 1) Varje i denna rekommendation avsedd person bör vara berättigad till semester. Semesterns längd bör stå i förhållande till fullgjord tjänstetid hos en eller flera arbetsgivare under ifrågavarande tid och bör uppgå till minst två arbetsveckor för tolv månaders tjänstetid.

2) I varje land må, om så befinnes påkallat, i lämplig ordning bestämmas

a) det antal dagar, under vilka en arbetare bör ha arbetat för att bli berättigad till semester eller till en proportionell del därav;

b) sättet för beräkning av en arbetares tjänstetid under ett visst år i syfte att fastställa den semester, som han äger uttaga för nämnda år.

3) Upphör anställningen, innan arbetaren fullgjort den för rätt till semester i enlighet med punkterna 1) och 2) erforderliga tjänstetiden, bör i varje land i lämplig ordning bestämmas att han skall vara berättigad till semester i förhållande till fullgjord tjänstetid eller till semesterersättning eller till ett likvärdigt semestertillgodohavande, alltefter vad som må anses lämpligt.

5. I varje land bör i lämplig ordning fastställas vilka dagar och perioder som icke äro att anse såsom semesterdagar med hänsyn till tillämpningen av förevarande bestämmelser, t. ex. allmänna eller sedvanemässiga fridagar, varje vecka återkommande vilodagar, dagar av frånvaro från arbetet på grund av olycksfall i arbete eller sjukdom ävensom viloperioder före och efter barnsbörd.

6. I varje land bör i lämplig ordning bestämmas, om semestern bör förlängas i mån av tjänstetidens varaktighet, eller om andra förhållanden skola vara avgörande härför.

7. 1) Avbrott i arbetet, under vilka arbetaren uppbär lön, böra icke påverka rätten till semester eller dennas längd.

2) Avbrott i arbetet, vilka icke medföra att anställnings- eller avtalsförhållandet upphör, böra icke påverka semesterrätt, som förvärvats före avbrottet.

3) I varje land bör i lämplig ordning bestämmas de närmare villkoren för tillämpning av de i punkterna 1) och 2) här ovan angivna principerna vid avbrott i arbetet, vilka föranletts av

a) sjukdom, olycksfall samt viloperioder före och efter barnsbörd;

b) frånvaro på grund av familjeangelägenheter;

c) militärtjänst;

d) utövande av medborgerliga rättigheter och skyldigheter;

e) fullgörande av fackliga uppdrag;

f) förändringar inom företagsledningen;

g) periodisk, ofrivillig arbetslöshet.

8. Rätten till semester samt dennas längd böra icke påverkas av avbrott, som föranletts av havandeskap och barnsbörd, såvida vederbörande återupptager anställningen och hennes frånvaro icke överstiger viss fastställd tid.

9. 1) Samråd bör äga rum mellan arbetsgivare och arbetare rörande tiden för semesterns förläggning. Härvid bör såvitt möjligt hänsyn tagas till arbetarens personliga önskemål.

2) Arbetaren bör underrättas om tidpunkten för semesterns början i så god tid, att han kan utnyttja semestern på lämpligt sätt.

10. Arbetare, som icke fyllt aderton år, bör erhålla längre semester än den i punkt 4 angivna minimitiden.

11. Envar, som uttager semester, bör för hela semestertiden minst uppbära

a) antingen i kollektivavtal, skiljedom eller nationell lagstiftning fastställd avlöning för sådan semestertid;

b) eller sin vanliga avlöning, sådan denna bestämts i nationell lagstiftning eller genom annan enligt nationell praxis fastslagen metod, jämte kontant ersättning för eventuella naturaförmåner.

12. I kollektivavtal, skiljedom eller nationell lagstiftning böra föreskrifter lämnas om förande av semesterliggare samt om de uppgifter som böra införas i sådana liggare, i den mån dessa bedömas erforderliga för en behörig tillämpning av avtals-, författnings- eller andra bestämmelser angående semester.

13. Innan lagstiftning rörande semester utarbetas bör, under de former och i den utsträckning som må vara förenliga med nationell lagstiftning och praxis, samråd äga rum mellan representativa arbetsgivar- och arbetarorganisationer samt vederbörande myndigheter.

14. Tillfälle bör beredas representativa arbetsgivar- och arbetarorganisationer att städse på lika villkor medverka i de organs verksamhet, vilka enligt den nationella lagstiftningen ha till uppgift att fatta beslut angående semester, ävensom vid genomförandet av semesterbestämmelser. De böra ock konsulteras eller äga att yttra sig i dylika ärenden under de former och i den utsträckning, som må vara förenliga med nationell lagstiftning och praxis.

Bilaga B

Resolutioner

- I. Resolution angående utnyttjande av semesteranordningar.
 - II. Resolution angående kortare arbetstid.
 - III. Resolution angående tekniskt bistånd.
 - IV. Resolution angående det internationella kapitaltillflödet för ekonomisk utveckling av underutvecklade länder.
 - V. Resolution angående arbetsvård för fysiskt handikappade gruvarbetare.
 - VI. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om arbetsvård för partiellt arbetsföra.
 - VII. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om migrerande arbetare (underutvecklade länder).
 - VIII. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om straffpåföljder för brytande av arbetsavtal.
 - IX. Resolution angående uppförande snarast möjligt på dagordningen för ett allmänt konferenssammanträde av frågan om en revision av 1936 års konvention om semester eller antagande av en ny konvention i ämnet.
 - X. Resolution angående antagande av budget för 37:e budgetåret (1955) och fördelning av utgifterna för samma budgetår på olika medlemsstater.
 - XI. Resolution angående Sovjetunionens, Vitrysslands och Ukrainas finansiella bidrag till Internationella arbetsorganisationens utgifter för åren 1954 och 1955.
 - XII. Resolution angående Kinas rösträtt.
 - XIII. Resolution angående Internationella arbetsorganisationens bidrag till arbetsbyråns tjänstepensionsfond avseende år 1955.
 - XIV. Resolution angående förordnande av en ställföreträdande ledamot av Internationella arbetsorganisationens administrativa domstol.
 - XV. Resolution angående förordnande av en ställföreträdande ledamot av Internationella arbetsbyråns personalpensionskommitté (Förenta Nationernas gemensamma tjänstepensionsfond) samt av Internationella arbetsbyråns tjänstepensionskassas styrelse.
-